

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

20. De concursu generali Dei ad operationes etiam voluntatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

negarent esse conditorem. Iulianus: *Quid est aliud virginis factitorem (id est Deum) & egen-
tissimum ostendere inopia portionis sue & eundem ne-
gare eorum qui prodeunt de nuptijs hominum condito-
rem? Quam calumniam sexcenties ad singulos
pœne versus repetit. Nam ad evertendum pec-
catum originale fortissimum eorum erat aries,
quod illud asserentes dicere viderentur diabo-
lum hominum nascentium conditorem. Vnde Au-
gustinus: Hæretici novi, damnatores nos esse nuptia-
rum operisque divini, quo ex maribus & feminis Deus
homines creat, invidiosissime clamant. Quod est
autem illud opus divinum, quo ex maribus &
feminis Deus homines creat, nisi concursus
ille generalis quem quotidie promovenda ho-
minum generationi Deus impendit? Et amo-
liens à se ipsissimis Iuliani verbis hanc assertio-
nis impietatem: Nequeo, inquit, quod hominem
Deus non fecerit, aut diabolo fecerit, aut diabolus
fecerit. Hæc enim tria Augustino imposuerat,
quæ non de prima hominis institutione, sed
illâ conditione quæ quotidie agitur intelligen-
da sunt. Nam Iuliani verba repetens, ait: Quis
autem Christianus ignorat, quod ille qui primum ho-
minem fecit ex pulvere, omnes fabricetur ex semine?
Et libro quinto: Nam misericordiam & magni-
tudinem omnibus præbans ab illo, à quo salus est &
hominum & pecorum &c. qui abicit, nisi qui Deum
esse aut terrona curare non credit? Quod tu quasi inde
contenderemus, per testimonium. Sancti Iob docere vo-
luisse, quia dixit: Ossibus & nervis compegesti me, vi-
tam & misericordiam tribuisti mihi. Ecce quanto
studio incukat ex omnium Pelagianorum sen-
tentia Iulianus, Deum humano semine sicut
omnibus rebus, corpus attribuere, hoc est, se-*

men ipsum conformare, delineare, animare,
ossibus denique nervisque compingere. Quod
sane neque primâ hominis creatione, neque
novâ aliquâ miraculosâ productione, sed illo
concurso facit, quem omnes generalem dici-
mus, quique omnibus substantijs producendis,
conseruandis, administrandisque adhibetur.
Nam ne quis forte suspicaretur de alio Quo-
dam divinæ operationis influxu inter Augu-
stinum atque Iulianum esse sermonem, dubita-
tionem omnem tollit ipse Augustinus. Cum
enim de Iuliano dixisset, quod testem voluit ad-
hibere Apostolum, quo probaret Deum, quod & nos,
inquit, dicimus de humanis seminibus hominem ope-
rari, modum istius operationis explicando sub-
nectit: Ac deinde (post jactum semen) creator
omnipotens incontaminabili ubique presentia & crea-
trice potentia, de feminibus hominum prout vellet
quod & nunc facit, operaretur in femina sicut de se-
minibus frumentorum, pro ut vult, operatur in terra.
Nam eandem humani feminis & aliorum esse
rationem etiam clare Iulianus indicat, quan-
do dicit: Humano semini proprium sicut singulis
rebus corpus attribuit. Et hoc neminem negare sive
prudenter sive puerum. Nempe quia Catholicæ
fidei dogma est. Vnde cum alibi asseruisset
Filios de corporum commixtione nascentes reputari
divino operi. Respondet & Augustinus, quasi
qui hoc negaverit posset esse Christianus. Et plenissi-
mum ea de re Catholicorum cum Pelagianis
consensum indicans, mox subiungit: Provide-
rem, inquit, quam promptissime confitemur & libe-
rissime predicamus, velut habeat inter nos contro-
versiam, ita per Scripturam testimonio conari
ostendere.

Lib. 2. cont.
Iul. c. 1.
Lib. de nupt.
& concup.
c. 1.

Lib. 3. cont.
Iul. c. 18.

Ibid. c. 18.

Lib. 7. c. 6.

Lib. 2. de
nupt. &
concup. c. 14.

Lib. 2. de
nupt. c. 11.

Lib. 3. cont.
Iul. c. 10.

Lib. 3. cont.
Iul. c. 10.

De concursu generali Dei ad operationes etiam voluntatis.

C A P V T X X.

ET hæc quidem quamvis de concursu ad substantias sive ad effectus quos creatura operando producant, manifeste intelligantur, consequenter tamen etiam de concursu ad ipsas operationes creatas, quibus creaturarum effectus producantur, intelligi debent. Neque enim Deus & creatura illos effectus distinctis producant actionibus, sed unâ profertur eademque quæ à diversis principijs Deo simul & creaturâ fluit, sicut hoc communiter à Philosophis explicari solet. Hinc est quod in alijs locis eundem Dei concursum ad ipsas quoque creaturarum operationes evidenter extendunt. Nam in primis ex professo docet Iulianus commixtionem corporum, quæ est quedam corporum operatio, à Deo fieri atque esse bonam, ideoque non posse per eam peccatum originale propagari. Si mala commixtio, inquit Iulianus, deformis etiam conditio corporum, & ideo corpora quoque malo à re deputantur auctori; eum mox contrariam suam sententiam subiicit: Ab ipso (Deo) igitur con-

mixtio corporum à quo est origo corporum. Cuius argumentationis energia clarius ex alio loco intelligitur, ubi ex eo quod Deus omnium rerum creator est, etiam corporis nostri membra figuram commixtionemque ab eo factam esse concludit. Duo autem priora per generalem concursum ab eo formata sunt, ut ex mente Iuliani late demonstravimus, ergo & postrema commixtio. Deus, inquit, bonus per quem facta sunt omnia ipse corporis nostri membra formavit. Qui autem corpora fecerat, divisit & sexum. Divisit in specie quod in operatione conuigeret, fecitque causam commixtionum dissimilitudo membrorum. Ab ipso igitur commixtus corporum à quo est origo corporum. Quod cum ingratum concesseris, sequuntur tot rerum bonarum, corporum, sexuum, commixtionum malos fructus esse non posse. Vnde ad stipulando sententiæ Iulianæ Augustinus: Sic, inquit, ego tibi rectissime dico; malum cum quo nascitur homo, non esse fructum corporum, sexuum, commixtionum, quorum bonorum auctor est Deus. Si ergo Deus bonæ conjunctionis sicut in Augustini mentem

Lib. 2. de
nupt. c. 6.

Lib. 3. cont.
Iul. c. 9.

Ibid.

mentem, per concursum generalem, aut esse dicendus est, non est ratio, cur per eundem concursum, aut commixtionem, ex Iuliani mente negetur. Cum nullum in omnibus Iuliani & Augustini Iucubrationibus, existeret diffinitionis hac in re, sed summa potius consensio indicium. Quod evidentius ex alia Iuliani doctrina magno Augustini applausu comprobata innotescit: *Dei igitur, inquit ille, natura creat, & summe, conuenientia generationis us membra formavit, & gigni corpora de corporibus, & d. n. u. r. E. ce. primam hominum & corporum & lexum & commixtionis institutionem.* An igitur sic operatur, ut eorum non solum effectibus, sed & efficientia se Dei operatio non interponat? Pergit ergo Iulianus: *Quorum tamen EFFICIENTIA, potentia Dei operationis preuenit, omne quod ea est, administrans virtute qua condidit.* Quid hic efficientia hominum nisi actio hominum, nisi operatio? Cui operatio Dei interuenit dicitur, ex eo capite, quod omne quod est, ea administrat, virtute qua condidit: administrationis autem illius, hoc est providentia, omnium rerum prima pars est concursus ille generalis Dei ad omnium rerum, creaturarum operationes. Cum enim & ipse sub latitudine OMNIS quod est comprehendatur necesse est, ut ad eas quoque ex Iuliani sensu Dei administratio protendatur. Vnde sine illa diffinitione vel explicatione rectissimam illam doctrinam Augustinus approbans dicit: *Etiam hoc esse Catholicum cōstemur. Et paulo inferius: Post hæc que veraciter & Catholice dicta sunt, imo in diuinitate veraciter scripta, non autem ab illo Catholice dicta sunt, quia non intentione Catholici peccatorum d. n. a. sunt, iam propter quod ea dixit, Pelagiana & Celestiana hæresis (de peccato originis) incipit introduci, quibus profecto indicat nullum hac in re, inter Iulianum & Catholicos, sed in alijs dogmatibus discrimen esse. Neque vero legitur unquam Iulianum aut Pelagianos in generali Dei providentia & administratione, in qua concursus ille generalis includitur, vacillasse. Sic enim loquitur alio in loco Iulianus: Ut igitur prima fidei fundamenta cognoscas, noster Deus Ecclesia Catholica, Deus, substantia nobis ignotus est*

Et. Factor omnium que non erant, dispensat or eorum que sunt. Sic loquitur cum Iuliano plures Episcopi Pelagiani: *Deum bonum nascentium esse esse filios hominum.* Si per eum facta sunt omnia, etiam filij hominum, certe & actiones eorum, quæ omnium que creata sunt amplitudine sine dubio comprehensa sunt. Fiunt autem filij hominum aliaque creatura à Deo per concursum generalem, quæ creaturarum efficientia interuenit, ut certissimis Pelagianorum testimonijs supra comprobauimus. Ergo, etiam omnes earum operationes simili concursu dicenda sunt fieri. Vnde Pelagianus ille qui ex Iuliani verbis Centonem quendam & omitti Valerio inscriptum concinnauerat, illo Catholico conclusit Epiphonemate: *Per concursum quia per IESVM facta sunt omnia, & sine ipso factum est nihil.* Vbi cum de parvulorum loquatur productione, qui non prima creatione sed quotidiana in lucem proferuntur à Deo, nihil aliud professus videri debet, quam concursum illum Catholicum quo omnia, quæ quoquo modo sunt, siue substantia, siue substantiarum operationes, adeoque volitiones ad Dei efficientem potentiam referuntur. Cum enim nihil sine ipso factum esse profitetur, & omnis volitio atque operatio creaturæ aliquid sit, sane neque volitiones à Dei operatione atque concursu subtrahit. Quod enim nusquam expressa de voluntatibus fiat mentio, non alia sane causa est, nisi quia nunquam de illo concursu ad voluntates inter Pelagianos & Catholicos fuit disputatio aut controversia, sed solummodo de illa gratia propter quam iuanda infirmitati hominum largienda auctor gratiæ in mundum veniens crucifixus & mortuus est. Christus autem IESVS venit in hanc mundum, non concursum generalem tribuere, sed peccatores saluos facere. Neque connaturallem integro homini cooperationem dare, sed quærere & saluum facere quod perierat, infundendo in vulnera ejus oleum & vinum, hoc est, misericordissimum diuinæ gratiæ & charitatis adiutorium.

Lib. 2. de sup. & concip. c. 4.

2. de p. 4.

2. de p. 15.

3. de p. 10.

3. cont. p. 10.

Lib. 1. oper. emp. f. 51.

Lib. 4. ad Bonif. c. 4.

Lib. 2. de imp. p. 2. ult.

Solvitur obiectio ex Epistola Divi Hieronymi ad Ctesiphontem petita.

CAPVT XXI.

VNA tantum hic occurrit solvenda difficultas, quod isti doctrinæ adversarij videntur sanctus Hieronymus. Profert enim ejusmodi verba Pelagij vel Celestij, quibus multorum iudicio omnem omnino concursum Dei etiam generalem ab actionibus humanis tollit. *Audite queeso, inquit Sanctus Hieronymus, audite sacrilegum. Si, inquit, voluero currere digitum, movere manum, sedere, stare, ambulare, discurre, spora tacere, duobus digitis narivam purgamenta decutere, relevare alvum, urinam digerere, semper mihi auxilium Dei*

necessarium erit? Auxilium enim Dei quod ad hujusmodi proferendas actiones necessarium est, non nisi cōcursus generalis intelligi potest. Ad hujus difficultatis solutionem sciendum est inter Catholicos & Pelagianos non de quibusvis actionibus siue malis siue indifferentibus, sed de bonis dumtaxat fuisse controversiam. Hoc enim agebatur, utrum homo sine Dei gratia posset vivere sine peccato & implere iustitiam. Quod ex tota illa Epistola Divi Hieronymi & tribus Dialogorum libris & omnibus operibus Divi Augustini contra Pelagianos ex-

Epist. ad Ctesiph.

